

Nr 232

Av herr Hansson, Nils, om höjt anslag till skogsdikning.

Den produktiva svenska skogsmarksarealen uppgår enligt riksskogstaxeringens sista, nyligen publicerade uppskattningar till ca 23 milj. ha och arealen myr i landet till ca 5,4 milj. ha. Arealen försumpade impediment utgör sålunda inte mindre än 23 procent av arealen produktiv skogsmark. Myrmarkerna är mest utbredda i Norrland men upptar avsevärda arealer även i de västliga, mera humida landskapen i södra Sverige. Enbart Norrbottens kustland har lika mycket myrmarker som Värmlands, Älvsborgs, Jönköpings, Kronobergs och Hallands län sammantagna eller ca 700 000 ha, d. v. s. en ytvidd överstigande den produktiva skogsmarksarealen i Jönköpings län, vilken har en årlig produktion om 3,5 milj. m³sk.

Att en betydande del av våra myrmarker utgör lönande dikningsobjekt har man länge insett. En icke helt obetydlig omföring av försumpade arealer till produktiva skogsmarker har också skett, men dikningsverksamheten har under senare år minskat i omfattning. Nya rön synes emellertid höra ge skogsdikningen större berättigande och aktualitet.

Impulserna kommer närmast från Skottland, där ett omfattande skogsodlingsarbete varit i gång sedan sista världskriget och som avser att beskoga försumpade och på annat sätt ofruktbara hedmarker. Vad som frapperar är att skottarna genom dikning, plantering och gödsling nått oväntat goda resultat även på till synes oförmultnad torv, dikningsobjekt som vi i Sverige hittills betraktat såsom värdelösa. De skotska metoderna är i vårt land endast i mindre skala prövade i Halland men med förbluffande framgång. (Här kan den intresserade hänvisas till artiklar av f. länsjägmästaren Bele Bergström i Svenska skogsvårdsföreningens tidskrift 1960 och 1965, i båda fallen häfte 4).

De skotska och svenska erfarenheterna av de nya diknings- och skogsodlingsmetoderna, som undertecknad varit i tillfälle att ingående studera resultaten av, ger oss anledning att revidera hittills gängse uppfattningar om möjligheterna av en lönande skogsproduktion på våra myrmarker. Med ledning av de nya rönen torde det få anses sannolikt att inemot 40 procent av landets myrmarker med fördel kan omföras till produktiv skogsmark. Det synes vidare som om såväl dikning som skogsodling och gödsling skulle kunna helt mekaniseras och därmed kostnaderna för arealvinster i produktiv mark bli mera försvarbara än vad som hittills ansetts kunna läggas ner på skogskulturer på medelmåttiga eller sämre fastmarksboniteter. Att

detta kan visa sig vara förhållandet även i våra nordligaste landskap förefaller sannolikt. Det torde därför vara försvarbart att även där snarast pröva sig fram i syfte att genom arealvinning motverka en hotande råvarubrist. — Givetvis bör objekten väljas med största urskiljning även med hänsyn tagen till landskapsbilden, viltvården och vetenskapens intressen samt en torrläggningens inverkan på grundvattnet.

Forskning och försöksverksamhet kräves givetvis i betydande omfattning för att klargöra de biologiska förutsättningarna för en lönande dikningsverksamhet — i första hand val av dikningsobjekt och trädslag samt gödselgivor i olika delar av landet. Mekaniseringsfrågorna är ännu till stor del obesvarade. Den pågående försöksverksamheten i Halland synes i första hand böra stödjas och utsträckas till angränsande län, men de vunna resultaten talar starkt för att en långsiktig planering för denna form av skoglig nyodling göres landsomfattande.

Lämpligt torde vara att uppdraga åt skogsstyrelsen att i samråd med skogshögskolan planera försöksverksamhet i de län där de ovan skisserade metoderna för beskogning av myrmarker anses böra prövas. Den praktiska delen av verksamheten hör till skogsvårdsstyrelsernas ordinarie uppgifter och synes böra ombesörjas av styrelsernas tekniska avdelningar. Mekaniseringsfrågorna torde böra lösas mera centralt med uppmärksamheten fäst vid i Hallands län redan vunnit erfarenhet.

För kommande budgetår är i statsverkspropositionen under IX huvudtiteln högst 500 000 kronor anslagna till skogsdikning under statens skogsförbättringsanslag. Då detta belopp inte är till fyllest för även den ovan skisserade försöksverksamheten synes detta anslag böra förstärkas med förslagsvis 100 000 kronor.

Med stöd av det ovan anförda hemställas,

att riksdagen måtte besluta att statens skogsförbättringsanslag upptages med 8 600 000 kronor, varav 100 000 kronor bestämmes utgå till försöksverksamhet med mekaniserad dikning och skogsodling kombinerad med gödsling av myrmarker.

Stockholm den 25 januari 1966

Nils B. Hansson